

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

9 päivänä kesäkuuta 2016*

Muutoksenhaku — Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt — EY 81 artikla —
Espanjan tiebitumimarkkinat — Markkinoiden jakaminen ja hintojen yhteensovittaminen —
Oikeudenkäynnin kohtuuton kesto Euroopan unionin yleisessä tuomioistuimessa —
Menettelyn kohtuuton kesto Euroopan komissiossa — Muutoksenhaku oikeudenkäyntikulujen osalta

Asiassa C-616/13 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta,
joka on pantu vireille 27.11.2013,

Productos Asfálticos (PROAS) SA, kotipaikka Madrid (Espanja), edustajanaan abogada C. Fernández Vicién,

valittajana,

ja jossa vastapuolena on

Euroopan komissio, asiamiehinnään C. Urraca Caviedes ja F. Castillo de la Torre, avustajanaan avocat A. J. Rivas,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

toimien kokoonpanossa: neljännen jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz, joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, presidentti K. Lenaerts, joka hoitaa viidennen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit D. Šváby (esittelevä tuomari), A. Rosas ja C. Vajda,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

tuomion

- 1 Productos Asfálticos (PROAS) SA vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 16.9.2013 antaman tuomion PROAS v. komissio (T-495/07, EU:T:2013:452; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi sen kanteen, jossa vaadittiin [EY 81] artiklan mukaisesta menettelystä (asia COMP/38.710 – Bitumi, Espanja) 3.10.2007 tehdyn komission päätöksen K(2007) 4441 lopullinen (jäljempänä riidanalainen päätös) kumoamista sitä koskevilta osin ja toissijaisesti sille määrätyn sakon määrän alentamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus (EY) N:o 1/2003

- 2 [EY 81] ja [EY 82] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 31 artiklassa säädetään, että ”yhteisöjen tuomioistuimella on täysi harkintavalta tutkiessaan valitukset päätöksistä, joilla komissio on määrännyt sakon tai uhkasakon [ja että se] voi poistaa sakon tai uhkasakon taikka alentaa tai korottaa sitä”.

Vuoden 1998 suuntaviivat

- 3 Asetuksen N:o 17 15 artiklan 2 kohdan ja [EHTY 65 artiklan 5 kohdan] mukaisesti määrättävien sakkojen laskennassa sovellettavien suuntaviivojen (EYVL 1998, C 9, s. 3; jäljempänä vuoden 1998 suuntaviivat) 1 kohdan A alakohdassa, joka koskee kilpailusääntöjen rikkomisen vakavuuden arviointia, todetaan seuraavaa:

”A. Vakavuus

Rikkomuksen vakavuuden arvioinnissa on otettava huomioon sen laatu, sen todellinen vaikutus markkinoihin, jos se on mitattavissa, ja asian kannalta merkityksellis[ten] maantieteellis[sten] markkinoi[den laajuus].

Rikkomukset voidaan jakaa kolmeen luokkaan, nimittäin vakavaa vähäisempiin, vakaviin ja erittäin vakaviin rikkomuksiin.

– –

— Erittäin vakavat rikkomukset:

Pääasiassa hintakartellit tai markkinoiden jakaminen horisontaalisin rajoituksin – –

Mahdollinen määrä: yli 20 miljoonaa [euroa].

– –”

Asian tausta ja riidanalainen päätös

- 4 Asian tausta on esitetty valituksenalaisen tuomion 1–89 kohdassa ja se voidaan tiivistää seuraavalla tavalla.
- 5 Kilpailusääntöjen rikkomisessa kyseessä oleva tuote on tiebitumi eli bitumi, jota ei ole jalostettu ja jota käytetään teiden rakentamiseen ja ylläpitoon.

- 6 Espanjan bitumimarkkinoilla toimii yhtäältä kolme tuottajaa, jotka ovat Repsol-, CEPSA-PROAS- ja BP-konsernit, ja toisaalta maahantuojia, joihin kuuluvat Nynäs- ja Petrogal-konsernit.
- 7 CEPSA-PROAS-konserni on pörssissä noteerattu kansainvälinen energia-alan konserni, joka toimii useassa maassa. PROAS, joka on Compañía Española de Petróleos (CEPSA) SA:n 1.3.1991 alkaen kokonaan omistama tytäryhtiö, markkinoi viimeksi mainitun valmistamaa bitumia sekä valmistaa ja markkinoi muita bitumituotteita.
- 8 Erään BP-konserniin kuuluvan yhtiön 20.6.2002 sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa annetun komission tiedonannon (EYVL 2002, C 45, s. 3; jäljempänä vuoden 2002 yhteistyötiedonanto) nojalla tekemän sakkoimmunitaettia koskevan hakemuksen johdosta Repsol-, CEPSA-PROAS-, BP-, Nynäs- ja Petrogal-konserneissa suoritettiin tutkimuksia 1. ja 2.10.2002.
- 9 Komissio lähetti 6.2.2004 asianomaisille yrityksille ensimmäisen joukon tietojensaantipyyntöjä 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 ([EY 81 ja 82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 11 artiklan 3 kohdan nojalla.
- 10 Repsol-konsernin yhtiöt tekivät 31.3.2004 ja PROAS 5.4.2004 komissiolle telekopiolla vuoden 2002 yhteistyötiedonannon nojalla hakemuksen, johon oli liitetty yrityksen lausunto.
- 11 Lähetettyään asianomaisille yrityksille neljä muuta tietojensaantipyyntöä komissio aloitti muodollisesti menettelyn ja antoi 24.–28.8.2006 väitetiedoksiannon tiedoksi BP-, Repsol-, CEPSA-PROAS-, Nynäs- ja Petrogal-konsernien asianomaisille yhtiöille.
- 12 Komissio teki 3.10.2007 riidanalaisen päätöksen, jossa se totesi, että kyseisen päätöksen adressaatteina olevat 13 yhtiötä olivat osallistuneet sopimuskokonaisuuteen, joka koske tiebitumin markkinoiden jakamista ja hintojen yhteensovittamista Espanjassa (Kanariansaaria lukuun ottamatta).
- 13 Komissio katsoi, että kumpikin todetuista kilpailunrajoituksista eli markkinoiden jakoa koskevat horisontaaliset sopimukset ja hintojen yhteensovittaminen kuuluivat jo luonteensa vuoksi vakavimpiin EY 81 artiklan rikkomisiin, jotka voidaan oikeuskäytännön mukaan luonnehtia perustellusti ”erittäin vakaviksi” rikkomisiksi.
- 14 Komissio vahvisti määrättävien sakkojen ”laskentapohjaksi” 40 000 000 euroa ottamalla huomioon rikkomisen vakavuuden, relevanttien markkinoiden arvon, jonka arvioitiin olevan 286 400 000 euroa vuonna 2001, joka oli viimeinen täysi vuosi, jona kilpailusääntöjä rikottiin, ja sen, että rikkominen oli koskenut yksinomaan bitumin myyntiä yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa.
- 15 Komissio luokitteli tämän jälkeen riidanalaisen päätöksen adressaatteina olevat yhtiöt eri ryhmiin, jotka määriteltiin kyseisillä yhtiöillä relevanteilla markkinoilla olevan suhteellisen merkityksen mukaan, soveltaakseen eriytettyä kohtelua siten, että huomioon otetaan niiden todellinen taloudellinen kyky aiheuttaa vakavaa vahinkoa kilpailulle.
- 16 Repsol-konserni ja PROAS, joiden osuudet relevanteista markkinoista olivat vuonna 2001 olleet 34,04 prosenttia ja 31,67 prosenttia, luokiteltiin ensimmäiseen ryhmään, BP-konserni, jonka markkinaosuus oli ollut 15,19 prosenttia, toiseen ryhmään sekä Nynäs- ja Petrogal-konsernit, joiden markkinaosuudet olivat olleet 4,54–5,24 prosenttia, kolmanteen ryhmään. Tämän pohjalta määrättävien sakkojen ”perusmääriä” mukautettiin seuraavasti:
 - ensimmäisessä ryhmässä Repsol-konsernin ja PROAS:n osalta: 40 000 000 euroa
 - toisessa ryhmässä BP-konsernin osalta: 18 000 000 euroa ja
 - kolmannessa ryhmässä Nynäs- ja Petrogal-konsernien osalta: 5 500 000 euroa.

- 17 Korotettuaan sakkojen ”perusmäärää” rikkomisen keston eli sen mukaan, että PROAS oli rikkonut kilpailusääntöjä 11 vuoden ja 7 kuukauden (1.3.1991–1.10.2002) ajan, komissio katsoi, että PROAS:lle määrättävän sakon määrää oli korotettava 30 prosentilla raskauttavien olosuhteiden perusteella, koska kyseinen yritys oli kuulunut kyseessä olevan kartellin merkittäviin ”liikkeellepaneviin voimiin”.
- 18 Komissio päätti myös, että PROAS:lla oli vuoden 2002 yhteistyötiedonannon mukaisesti oikeus saada 25 prosentin suuruinen alennus siitä sakon määrästä, joka sille olisi tavallisesti pitänyt määrätä.
- 19 Näiden seikkojen perusteella CEPSA ja PROAS veloitettiin maksamaan yhteisvastuullisesti 83 850 000 euron suuruinen sakko.

Asian käsittelyn vaiheet unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 20 Valittaja vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 20.12.2007 toimittamallaan kannekirjelmällä riidanalaisen päätöksen kumoamista sitä koskevilta osin ja toissijaisesti sille määrätyn sakon määrän alentamista. Lisäksi se vaati, että komissio veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 21 Valittaja vetosi kanteensa tueksi kahdeksaan kanneperusteeseen.
- 22 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kaikki nämä kanneperusteet ja siis kanteen kokonaisuudessaan.
- 23 Komissio vaati vastakanteessa unionin yleistä tuomioistuinta korottamaan täyden harkintavaltansa nojalla PROAS:lle määrätyn sakon määrää; unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan hyväksynyt kyseistä vaatimusta.

Asianosaisten vaatimukset

- 24 PROAS vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen tuomion
 - ratkaisee riidan lopullisesti palauttamatta asiaa unionin yleiseen tuomioistuimeen ja kumoaa riidanalaisen päätöksen tai toissijaisesti alentaa sille määrätyn sakon määrää
 - toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja
 - velvoittaa komission korvaamaan molemmissa oikeusasteissa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.
- 25 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen ja
 - velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

- 26 Valittaja esittää valituksensa tueksi neljä valitusperustetta.
- 27 Ensimmäinen valitusperuste, jossa on neljä osaa, perustuu Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan, SEUT 261 artiklan ja asetuksen N:o 1/2003 31 artiklan rikkomiseen. Valittaja väittää toisella valitusperusteellaan, joka on tutkittava heti aluksi, että unionin

yleinen tuomioistuin on tulkinut virheellisesti vuoden 1998 suuntaviivojen 1 kohdan A alakohtaa. Kolmas valitusperuste perustuu kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan periaatteen loukkaamiseen. Neljäs valitusperuste koskee unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan, sellaisena kuin sitä sovelletaan käsiteltävään asiaan, rikkomista.

Toinen valitusperuste, joka perustuu vuoden 1998 suuntaviivojen 1 kohdan A alakohdan virheelliseen tulkintaan

Asianosaisten lausumat

- 28 Valittaja moittii toisella valitusperusteellaan, joka kohdistuu valituksenalaisen tuomion 129–135, 140–143, 149 ja 439–442 kohtaan, unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on loukannut oikeusvarmuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita sekä sen puolustautumisoikeuksia tulkitessaan virheellisesti vuoden 1998 suuntaviivojen 1 kohdan A alakohtaa.
- 29 Se katsoo ensimmäiseksi, että unionin yleisen tuomioistuimen oli kyseisen alakohdan sanamuodon ja kilpailupolitiikan tavoitteiden mukaisesti tarkastettava, oliko komissio ottanut sakon perusmäärän määrittämiseksi huomioon kyseessä olevan rikkomisen vaikutuksen markkinoihin, koska kyseinen vaikutus on ollut käsiteltävässä tapauksessa ”mitattavissa”.
- 30 Unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin hyväksynyt sen, että komissio luonnehtii riidanalaisen rikkomisen mainitussa alakohdassa tarkoitetuksi ”erittäin vakavaksi rikkomukseksi” ja vahvistaa sakon perusmääräksi kaksi kertaa tällaisten rikkomisten osalta vahvistetun vähimmäismäärän kyseisen rikkomisen vaikutusta arvioimatta.
- 31 Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin on myös jättänyt ottamatta huomioon sen, että komissiota sitovat sen omat suuntaviivat, antanut komissiolle luvan poiketa omasta aikaisemmasta päätöskäytännöstään ja rikkonut perusoikeuskirjan 47 artiklaa muuttamalla valittajan mukaan oletaman, jonka mukaan kartellit ovat ”jo luonteensa perusteella” erittäin vakavia rikkomisia, olettamaksi, jota ei voida kumota.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 32 Valittaja väittää nyt käsiteltävällä valitusperusteella, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että komissio saattoi luonnehtia riidanalaisen rikkomisen vuoden 1998 suuntaviivojen 1 kohdan A alakohdassa tarkoitetuksi ”erittäin vakavaksi” rikkomiseksi kyseisen rikkomisen luonteen vuoksi.
- 33 Tältä osin on riittävää huomauttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vuoden 1998 suuntaviivoista seuraa, että horisontaalisia hintakartelleja tai markkinoiden jakamiseen tähtääviä kartelleja voidaan pitää erittäin vakavina kilpailusääntöjen rikkomisina jo niiden luonteen perusteella, ilman että komission pitäisi osoittaa rikkomisen todellinen vaikutus markkinoihin (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2009, Prym ja Prym Consumer v. komissio, C-534/07 P, EU:C:2009:505, 75 kohta; tuomio 24.9.2009, Erste Group Bank ym. v. komissio, C-125/07 P, C-133/07 P ja C-137/07 P, EU:C:2009:576, 103 kohta ja tuomio 8.5.2013, Eni v. komissio, C-508/11 P, EU:C:2013:289, 97 kohta).
- 34 Unionin yleinen tuomioistuin on siis perustellusti sekä oikeusvarmuuden ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteita ja valittajan puolustautumisoikeuksia loukkaamatta tai perusoikeuskirjan 47 artiklaa rikkomatta voinut huomautettuaan ensin valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa, että riidanalaisessa rikkomisessa oli kyse horisontaalisista markkinoiden jakamista koskevista sopimuksista ja hintojen yhteensovittamisesta, ja palautettuaan tämän jälkeen kyseisen tuomion 133 kohdassa mieleen lähinnä

tämän tuomion edellä olevassa kohdassa mainitun oikeuskäytännön hylätä valittajan väitteen, jonka mukaan komissio ei voinut luonnehtia riidanalaista rikkomista vuoden 1998 suuntaviivojen 1 kohdan A alakohdassa tarkoitetuksi ”erittäin vakavaksi” rikkomiseksi arvioimatta sen vaikutusta markkinoihin.

35 Toinen valitusperuste on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Ensimmäinen valitusperuste, joka perustuu perusoikeuskirjan 47 artiklan, SEUT 261 artiklan ja asetuksen N:o 1/2003 31 artiklan rikkomiseen

Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen ja toinen osa, jotka perustuvat valittajan esittämien kanneperusteiden vääristämiseen ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden loukkaamiseen

– Asianosaisten lausumat

36 Valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on valituksenalaisen tuomion 125, 127 ja 140–142 kohdassa vääristänyt sen esittämiä kanneperusteita. Se on katsonut yhtäältä, että valittaja vain riitautti kyseessä olevan rikkomisen luonnehtimisen ”erittäin vakavaksi” riitauttamatta itsenäisesti valittajan osalta sovellettua sakon perusmäärää. Toisaalta se on katsonut, että valittaja vetosi Espanjan markkinoiden ominaispiirteisiin lieventävinä olosuhteina eikä tekijöinä, jotka ilmaisevat sitä, ettei riidanalainen rikkominen ollut niin vakava.

37 Unionin yleinen tuomioistuin ei ole näin tehdessään antanut valittajalle missään vaiheessa mahdollisuutta riitauttaa komission riidanalaisessa päätöksessä vahvistamaa 40 000 000 euron perusmäärää, ja se on siis saattanut valittajan tilanteeseen, jossa tämä ei ole voinut puolustautua.

38 Valittaja väittää tältä osin ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa, joka kohdistuu valituksenalaisen tuomion 129–143, 149–160 ja 439–446 kohtaan, myös, että unionin yleinen tuomioistuin on loukannut ”velvollisuuttaan käyttää täyttä harkintavaltaansa riidanalaisen päätöksen osalta SEUT 261 ja asetuksen N:o 1/2003 31 artiklan mukaisesti”, koska se ei ole arvioinut itsenäisesti valittajan esittämiä väitteitä, jotka koskevat rikkomisen vakavuutta, ja se on vain omaksunut komission arvioinnit, sellaisina kuin ne sisältyvät riidanalaiseen päätökseen, ja tulkinnan, jonka komissio on esittänyt omista suuntaviivoistaan.

39 Valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin vain toistaa riidanalaiseen päätökseen sisältyvät väitteet rikkomisen vakavuudesta ja maantieteellisestä ulottuvuudesta, vaikka valittaja arvosteli komissiota siitä, ettei se ollut perustellut päätöstään riittävästi tältä osin. Valittaja katsoo myös, että unionin yleinen tuomioistuin ymmärtää puutteellisesti Espanjan hallituksen käsiteltävässä tapauksessa harjoittaman painostuksen etenkin, kun se katsoo valituksenalaisen tuomion 138 kohdassa, että kyseinen painostus merkitsi sitä, että kansalliset viranomaiset ovat pelkästään hyväksyneet kilpailusääntöjen rikkomisen tai sallineet sen. Valittaja on vielä sitä mieltä, että unionin yleinen tuomioistuin vain viittaa vuoden 1998 suuntaviivoihin riidanalaisella kartellilla markkinoihin olevan todellisen vaikutuksen osalta ja esittää tehottomat perustelut sakon perusmäärän vahvistamisen osalta.

40 Unionin yleinen tuomioistuin on lisäksi jättänyt ”tarkastamatta [riidanalaisen] päätöksen sille kuuluvan täyden harkintavallan nojalla”.

41 Komission mielestä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen ja toinen osa ovat selvästi perusteettomia.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 42 Ensimmäisen valitusperusteen toisesta osasta, joka on tutkittava ensimmäiseksi, on huomautettava aluksi, että SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan mukaiseen menettelyyn liittyvien komission päätösten tuomioistuinvalvontaa koskeva järjestelmä koostuu SEUT 263 artiklassa vahvistetusta toimielinten toimien laillisuusvalvonnasta, jota voidaan SEUT 261 artiklan mukaisesti täydentää kantajien pyynnöstä sillä, että unionin yleinen tuomioistuin käyttää täyttä harkintavaltaansa komission kyseisellä alalla määräämien seuraamusten osalta (tuomio 21.1.2016, Galp Energía España ym. v. komissio, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 71 kohta).
- 43 Kuten unionin tuomioistuimella on ollut tilaisuus täsmentää useaan kertaan, SEUT 263 artiklassa määrätty laillisuusvalvonta ulottuu tässä yhteydessä kaikkiin niihin seikkoihin, joka sisältyvät SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan mukaiseen menettelyyn liittyviin komission päätöksiin, joiden osalta unionin yleinen tuomioistuin suorittaa oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevan perinpohjaisen valvonnan kantajien esittämien kanneperusteiden valossa ja ottamalla huomioon kaikki kantajien esittämät seikat riippumatta siitä, ovatko ne tehtyä päätöstä edeltäviä vai sen jälkeisiä seikkoja ja onko ne esitetty aikaisemmin hallinnollisessa menettelyssä vai ensimmäistä kertaa unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan kanteen yhteydessä, jos näillä viimeksi mainituilla seikoilla on merkitystä komission päätöksen laillisuusvalvonnan kannalta (tuomio 21.1.2016, Galp Energía España ym. v. komissio, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 72 kohta).
- 44 SEUT 263 artiklassa määrätystä laillisuusvalvonnasta poiketen unionin yleiselle tuomioistuimelle myönnetyn täyden harkintavallan ulottuvuus on sitä vastoin tiukasti rajattu sakon määrän määrittämiseen (tuomio 21.1.2016, Galp Energía España ym. v. komissio, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 76 kohta).
- 45 Valittajan ensimmäisen valitusperusteen toinen osa, joka koskee SEUT 261 artiklan ja asetuksen N:o 1/2003 31 artiklan rikkomista, on siis ymmärrettävä siten, että se kohdistuu siihen, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole käyttänyt täyttä harkintavaltaa riidanalaisessa päätöksessä määrätyn sakon määrän osalta.
- 46 On kuitenkin todettava, että unionin yleinen tuomioistuin on esittänyt valituksenalaisen tuomion 129–164 kohdassa yksityiskohtaisesti tekijät, jotka se on ottanut huomioon arvioidakseen komission riidanalaisessa päätöksessä toteamaa riidanalaisen rikkomisen vakavuusastetta.
- 47 Unionin yleinen tuomioistuin on tältä osin katsonut ensimmäiseksi, että komissio oli perustellusti luonnehtinut riidanalaisen rikkomisen vuoden 1998 suuntaviivojen 1 kohdan A alakohdassa tarkoitetuksi ”erittäin vakavaksi rikkomukseksi”.
- 48 Se on toiseksi katsonut, että komissio olisi joka tapauksessa voinut vahvistaa PROAS:lle määrätyn sakon perusmääräksi 40 000 000 euroa tarvitsematta ottaa huomioon kartellin todellista vaikutusta relevantteihin markkinoihin. Se on tässä tarkoituksessa arvioinut, ettei valittaja ollut osoittanut, että kyseiset markkinat eivät olleet kansalliset. Se on lisäksi ottanut huomioon Espanjan tiebitumimarkkinoiden kokonaisarvon vuoden 2001 aikana sekä PROAS:lla kyseisistä markkinoista olevat osuudet, joiden suuruus oli 31,67 prosenttia.
- 49 Se arvioi näiden seikkojen perusteella lopuksi valituksenalaisen tuomion 158 kohdassa, että ”vaikka oletetaan osoitetun, ettei kartellilla ole todellista vaikutusta relevantteihin markkinoihin, unionin yleinen tuomioistuin ei voi kuitenkaan tämän johdosta muuttaa sakon määrää”.
- 50 Valituksenalaisen tuomion 439–446 kohdassa esitettyjä perusteluja ei voida myöskään arvostella siitä syystä, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole käyttänyt täyttä harkintavaltaansa. Unionin yleinen tuomioistuin on näet esittänyt yksityiskohtaisen vastauksen valittajan väitteisiin niistä kustakin esittämiensä perustelujen nojalla. Näin on siis niiden väitteiden osalta, jotka koskevat ensinnäkin sitä,

että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat puutteelliset siltä osin kuin on kyse siitä, ettei riidanalaisella kartellilla ole todellista vaikutusta markkinoihin, toiseksi sitä, että rikkomiseen osallistuneet yritykset ovat ymmärtäneet väärin sopimusten laillisuuden, mihin Espanjan hallituksen interventio politiikka oli väitetyt johtanut, ja kolmanneksi sitä, miten rikkomiseen osallistuneiden yritysten painoarvoa oli arvioitu niiden tiebitumia koskevan liikevaihdon perusteella.

- 51 Pelkästään se, että unionin yleinen tuomioistuin on myös valituksenalaisen tuomion 157, 158 ja 449 kohdassa vahvistanut käyttäen täyttä harkintavaltaansa PROAS:lle määrätyn sakon osalta useita sellaisia seikkoja komission riidanalaisessa päätöksessä tekemästä arvioinnista, joiden laillisuus on edellä todettu, ei myöskään voi merkitä sitä, että unionin yleinen tuomioistuin on käyttänyt täyttä harkintavaltaansa virheellisesti (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2013, Eni v. komissio, C-508/11 P, EU:C:2013:289, 99 kohta).
- 52 Siltä osin kuin valittaja riitauttaa unionin yleisen tuomioistuimen tekemän arvioinnin niistä todisteista, jotka koskevat Espanjan hallituksen harjoittamaa painostusta ja erityisesti sitä, että unionin yleisen tuomioistuin katsoo kyseisen painostuksen merkitsevän sitä, että kansalliset viranomaiset ovat vain hyväksyneet tai sallineet rikkomisen, on lisäksi huomautettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen määrittämään asian tosiseikaston ja arvioimaan sitä ja lähtökohtaisesti arvioimaan sitä selvitystä, johon se on asian tosiseikastoa määrittäessään tukeutunut. Silloin, kun tämä selvitys on saatu asianmukaisesti ja todistustaakkaa sekä asian selvittämistä koskevia yleisiä oikeusperiaatteita ja menettelysääntöjä on noudatettu, ainoastaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sille esitetyn selvityksen näyttöarvoa. Lukuun ottamatta sitä tapauksia, että unionin yleiselle tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tämä arviointi ei näin ollen ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin (tuomio 20.1.2016, Toshiba Corporation v. komissio, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 40 kohta).
- 53 Tämän vuoksi ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.
- 54 Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisestä osasta, joka koskee unionin yleisessä tuomioistuimessa esitettyjen kanneperusteiden väitettyä vääristämistä, on todettava, että väite, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on katsonut virheellisesti, että valittaja vain riitautti kyseessä olevan rikkomisen luonnehtimisen ”erittäin vakavaksi rikkomukseksi” riitauttamatta itsenäisesti sen osalta sovellettua sakon perusmäärää, on tehoton. Kuten tämän tuomion 48 kohdasta ilmenee, unionin yleinen tuomioistuin ei näet ole missään tapauksessa tyytynyt tutkimaan kyseessä olevan rikkomisen luonnehtimista ”erittäin vakavaksi rikkomukseksi” vaan se on myös tarkastanut sen, miten perusmäärä on vahvistettu.
- 55 Sama koskee väitettä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että valittaja oli vedonnut Espanjan markkinoiden ominaispiirteisiin lieventävinä olosuhteina eikä tekijöinä, jotka ilmaisevat sitä, ettei riidanalainen rikkominen ollut niin vakava. Koska unionin yleinen tuomioistuin on tutkinut Espanjan markkinoiden ominaisuuksia koskevat valittajan väitteet lieventävien olosuhteiden arvioinnin yhteydessä, sitä ei näet voida missään tapauksessa arvostella siitä, ettei se ole tutkinut niitä arvioidessaan rikkomisen vakavuutta (ks. tuomio 5.12.2013, Solvay Solexis v. komissio, C-449/11 P, ei julkaistu, EU:C:2013:802, 78 ja 79 kohta).
- 56 Tästä seuraa, että ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä tehottomana.

Ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa, joka perustuu yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamiseen

- 57 Valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteensa kolmannella osalla unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta katsoessaan valituksenalaisen tuomion 161–164 kohdassa, että komissio saattoi olla soveltamatta kilpailua koskevaa aikaisempaa päätöskäytäntöään, sellaisena kuin se ilmenee etenkin [EY 81] artiklan mukaisesta menettelystä 13.9.2006 tehdystä komission päätöksestä K(2006) 4090 lopullinen (asia N:o COMP/F/38.456 – Bitumi (Alankomaat)).
- 58 Tässä yhteydessä on riittävää huomauttaa samoin kuin unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 161 kohdassa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission aiempi päätöskäytäntö ei ole sakkojen määrittämiseen sovellettava oikeudellinen kehys kilpailuoikeuden alalla (tuomio 23.4.2015, LG Display ja LG Display Taiwan v. komissio, C-227/14 P, EU:C:2015:258, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 59 Ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa on näin ollen hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa, joka perustuu siihen, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole arvioinut tosiasiallisesti PROAS:n erityistä painoarvoa riidanalaisessa rikkomisessa ja ettei se ole määrännyt pyydetyistä prosessinjohtotoimista

– Asianosaisten lausumat

- 60 Valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteensa neljännellä osalla, joka kohdistuu valituksenalaisen tuomion 209 ja 215 kohtaan, unionin yleistä tuomioistuinta yhtäältä siitä, että se on tehnyt virheen, koska se ei ole arvioinut sen vuoksi, että kyse oli uudesta väitteestä, valittajan väitettä, jonka mukaan komission käyttämä myynnin laskentatapa saattoi johtaa valittajalla kartellissa olevan painoarvon keinotekoiseen kasvamiseen, koska komissio ei ole ottanut huomioon kartellin muiden osallistujien konsernin sisäistä myyntiä ja muiden tuotteiden kuin tiebitumin myyntiä.
- 61 Se katsoo toisaalta, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen hylätessään sen pyynnön sellaisten prosessinjohtotoimien toteuttamisesta, joilla komissio veloitetaan toimittamaan asiakirjoja, joiden nojalla valittaja voi osoittaa, että komissio oli tehnyt virheen määrittäessään PROAS:n erityistä painoarvoa kyseessä olevassa kartellissa. Tästä syystä unionin yleinen tuomioistuin on asettanut valittajan sellaiseen tilanteeseen, ettei se ole voinut esittää hyödyllisesti perustelujaan.
- 62 Komissio katsoo, että ensimmäisen valitusperusteen nyt käsiteltävä osa on hylättävä.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 63 Valittajan väitteestä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei ole arvioinut tosiasiallisesti PROAS:n erityistä painoarvoa riidanalaisessa rikkomisessa, on todettava, että se perustuu valituksenalaisen tuomion virheelliseen tulkintaan.
- 64 Kyseisestä tuomiosta näet ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on hylännyt kyseisen väitteen perustellen. Se on tässä tarkoituksessa esittänyt pääasiallisesti valituksenalaisen tuomion 204–208 kohdassa syyt, joiden vuoksi komission ei ollut mahdollista ottaa huomioon tilikauden osalta, joka oli ollut perustana sakon perusmäärän vahvistamiselle, Repsol-konsernin myyntiä Composán Distribución SA:lle, ja todennut täydentävästi kyseisen tuomion 211–215 kohdassa, että valittaja ei ollut esittänyt mitään väitteitä muiden kyseiseen konserniin kuuluvien yhtiöiden osalta.

- 65 Vaikka siis oletetaan, että unionin yleinen tuomioistuin on todennut tuon saman tuomion 209 kohdassa virheellisesti, että valittajan tältä osin esittämät väitteet olivat uusia, se on yksinomaiseen toimivaltaansa kuuluvan tosiseikkojen arvioinnin yhteydessä esittänyt oikeudellisesti riittävällä tavalla syyt, joiden vuoksi se katsoi, että komissio ei ollut valittajalle määrätyn sakon perusmäärää vahvistaessaan loukannut suhteellisuusperiaatetta eikä yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.
- 66 Siltä osin kuin on kyse siitä, että unionin yleinen tuomioistuin on evännyt valittajan tekemän pyynnön prosessinjohtotoimista tai asian selvittämistoimista, on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan lähtökohtaisesti on yksinomaan unionin yleisen tuomioistuimen asiana arvioida, onko sen ratkaistavana olevissa asioissa käytettävissä olevia tietoja mahdollisesti täydennettävä (ks. vastaavasti tuomio 14.3.2013, Viega v. komissio, C-276/11 P, ei julkaistu, EU:C:2013:163, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 67 Kun otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 204–208 kohdassa riittävällä tavalla esittämät perustelut sen osoittamiseksi, ettei Repsol-konsernin myyntiä Composán Distribuciónille koskevilla asiakirjoilla ollut merkitystä, valittajan väitteet näiden asiakirjojen mahdollisesta hyödyllisyydestä sen puolustukselle eivät yksin riitä osoittamaan, että unionin yleinen tuomioistuin ei voinut ratkaista asiaa kaikista tosiseikoista tietoisena. Näistä väitteistä ei näin ollen voida päätellä, että unionin yleisellä tuomioistuimella olisi velvollisuus ryhtyä prosessinjohtotoimiin tai asian selvittämistoimiin (ks. analogisesti tuomio 19.3.2015, Dole Food ja Dole Fresh Fruit Europe v. komissio, C-286/13 P, EU:C:2015:184, 59 kohta).
- 68 Tästä seuraa, että kyseinen väite on hylättävä perusteettomana ja että ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa on hylättävä kokonaisuudessaan.
- 69 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

Kolmas valitusperuste, joka perustuu kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan periaatteen loukkaamiseen

Asianosaisten lausumat

- 70 Valittaja moittii kolmannella valitusperusteellaan, joka kohdistuu valituksenalaisen tuomion 372–400 kohtaan, unionin yleistä tuomioistuinta yhtäältä siitä, että se on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että komissiossa käyty hallinnollinen menettely, joka kesti noin viisi vuotta ja neljä kuukautta, oli viety läpi kohtuullisessa ajassa ja että hyvän hallinnon periaatetta ei näin ollen ollut loukattu. Se väittää tältä osin, että kyseisen menettelyn keston kohtuullisuutta ei voida todeta sen perusteella, että komissio on noudattanut asetuksessa N:o 1/2003 vahvistettua vanhentumisaikaa. Se väittää myös, että mainitun menettelyn kohtuuttoman pitkä kesto on johtanut siihen, että sille on määrätty sakko, joka on suurempi kuin sakko, joka sille olisi määrätty, jos menettely olisi päätetty kohtuullisessa ajassa, kun otetaan huomioon sen politiikan asteittainen koventuminen, jonka komissio on omaksunut kilpailusääntöjen rikkomisesta määrättävien sakkojen osalta.
- 71 Se moittii unionin yleistä tuomioistuinta toisaalta tuomioistuinmenettelyn kohtuuttomasta kestosta – viisi vuotta ja yhdeksän kuukautta –, jota ei voida perustella millään poikkeuksellisella olosuhteella.
- 72 Kun otetaan huomioon se, että menettelyn – sekä hallinnollisen menettelyn että tuomioistuinmenettelyn – yhteenlaskettu kesto ylittää yksitoista vuotta, ja tähän keston on lisättävä vielä nyt esillä olevan valituksen käsittelyn kesto, valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin tekee suoraan päätelmät kyseisestä kohtuullisessa ajassa toimimista ja hyvää hallintoa koskevien periaatteiden loukkaamisesta kumoamalla valituksenalaisen tuomion ja ottamalla asian

käsiteltäväkseen, jotta riidanalainen päätös kumotaan, tai toissijaisesti alentaa sakon määrää tämän perusteella velvoittamatta valittajaa nostamaan vahingonkorvauskannetta unionin yleisessä tuomioistuimessa.

- 73 Komissio väittää, että kohtuullisen ajan noudattamatta jättämistä sekä hallinnollisessa menettelyssä että tuomioistuinmenettelyssä koskevien väitteiden osalta valittajan on nostettava unionin yleisessä tuomioistuimessa vahingonkorvauskanne. Se toteaa vielä, ettei valittaja ole missään tapauksessa esittänyt mitään seikkaa, jolla voidaan osoittaa, että menettelyn kesto komissiossa ja unionin yleisessä tuomioistuimessa – kun niitä tarkastellaan erikseen tai yhdessä – on ollut kohtuuton käsiteltävään tapaukseen liittyvien olosuhteiden kannalta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 74 Nyt käsiteltävän valitusperusteen ensimmäisestä osasta, jolla valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että hallinnollinen menettely oli käyty kohtuullisessa ajassa, on huomautettava, että vaikka kohtuullisessa ajassa toimimista koskevan periaatteen loukkaaminen voi oikeuttaa kumoamaan SEUT 101 tai SEUT 102 artiklaan perustuvan hallinnollisen menettelyn päätteeksi tehdyn päätöksen, jos se merkitsee myös asianomaisen yrityksen puolustautumisoikeuksien loukkaamista (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2006, *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio*, C-105/04 P, EU:C:2006:592, 42 ja 43 kohta), se, että komissio ei noudata tällaisen hallinnollisen menettelyn osalta kohtuullista aikaa – olettaen, että se näytetään toteen –, ei voi johtaa määrätyn sakon määrän alentamiseen (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2014, *Bolloré v. komissio*, C-414/12 P, ei julkaistu, EU:C:2014:301, 109 kohta).
- 75 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin on todennut lopullisesti valituksenalaisen tuomion 375–377 kohdassa – mitä valittaja ei myöskään ole kiistänyt nyt käsiteltävän valituksen yhteydessä –, että valittaja ei ollut osoittanut, että sen puolustautumisoikeuksien käyttämistä oltaisiin voitu haitata syistä, jotka liittyvät hallinnollisen menettelyn väitetysti kohtuuttomaan keston.
- 76 Unionin yleinen tuomioistuin on näin ollen hylännyt oikeudellista virhettä tekemättä valittajan kanneperusteen, jolla pyrittiin hallinnollisen menettelyn väitetysti kohtuuttoman keston perusteella siihen, että riidanalainen päätös kumotaan.
- 77 Tässä yhteydessä sillä, että mainitun menettelyn kohtuuttoman pitkä kesto olisi valittajan mukaan johtanut siihen, että sille on määrätty sakko, joka on suurempi kuin sakko, joka sille olisi määrätty, jos tuo sama menettely olisi saatettu päätökseen kohtuullisessa ajassa, ei ole merkitystä sen vuoksi, että kyseinen väite on puhtaasti spekulatiivinen.
- 78 Valittajan tältä osin esittämä väite on näin ollen hylättävä perusteettomana.
- 79 Siltä osin kuin valittaja vaatii toissijaisesti sille määrätyn sakon määrän alentamista, kun otetaan huomioon hallinnollisen menettelyn keston väitetty kohtuuttomuus, on korostettava, kuten tämän tuomion 74 kohdassa on huomautettu, että tällainen väite on tehoton.
- 80 Näin ollen kolmannen valitusperusteen ensimmäistä osaa ei voida hyväksyä.
- 81 Siltä osin kuin on kyse kyseisen valitusperusteen toisesta osasta, jolla valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se on loukannut valittajan oikeutta siihen, että tuomio annetaan kohtuullisessa ajassa, on huomautettava, että siitä, että unionin tuomioistuimet laiminlyövät perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan mukaista velvollisuuttaan ratkaista niiden käsiteltäväksi saatetut asiat kohtuullisessa ajassa, on määrättävä seuraamus unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetun vahingonkorvauskanteen yhteydessä, koska tällainen kanne merkitsee – toisin kuin valittaja väittää –

tehokasta korjauskeinoa. Vaatimusta, jolla pyritään saamaan korvausta siitä aiheutuneesta vahingosta, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole antanut tuomiota kohtuullisessa ajassa, ei voida saattaa suoraan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi valituksen yhteydessä, vaan se on esitettävä itse unionin yleisessä tuomioistuimessa (ks. mm. tuomio 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 66 kohta; tuomio 9.10.2014, ICF v. komissio, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, 57 kohta ja tuomio 12.11.2014, Guardian Industries ja Guardian Europe v. komissio, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 17 ja 18 kohta).

- 82 Unionin yleisen tuomioistuimen, jolla on toimivalta SEUT 256 artiklan 1 kohdan nojalla ja jonka käsiteltäväksi on saatettu vahingonkorvausvaatimus, on ratkaistava tällainen vaatimus sen oikeudenkäynnin, jonka kesto on arvosteltu, taustalla olevan asian ratkaisesta kokoonpanosta poikkeavassa kokoonpanossa (ks. mm. tuomio 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 67 kohta; tuomio 9.10.2014, ICF v. komissio, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, 58 kohta ja tuomio 12.11.2014, Guardian Industries ja Guardian Europe v. komissio, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 19 kohta).
- 83 Kun on ilmeistä – ilman, että asianosaisten olisi tarpeen toimittaa tältä osin lisätodisteita – että unionin yleinen tuomioistuin on laiminlyönyt tarpeeksi selvästi velvollisuutensa ratkaista asia kohtuullisessa ajassa, unionin tuomioistuin voi kuitenkin todeta tällaisen laiminlyönnin (ks. mm. tuomio 9.10.2014, ICF v. komissio, C-467/13 P, EU:C:2014:2274, 59 kohta ja tuomio 12.11.2014, Guardian Industries ja Guardian Europe v. komissio, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 20 kohta).
- 84 Tilanne on tällainen nyt käsiteltävässä tapauksessa. Unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyn menettelyn kesto, joka on lähes viisi vuotta ja yhdeksän kuukautta erityisesti siten – kuten valittaja väittää ja kuten valituksenalaisen tuomion 90–92 kohdasta ilmenee –, että kirjallisen käsittelyn päättymisen ja istunnon välillä on kulunut lähes neljä vuotta ja kaksi kuukautta ilman, että asiassa olisi jätetty mitään oikeudenkäyntiasiakirjoja, ei voida selittää asian luonteella tai monitahoisuudella eikä myöskään asian taustalla.
- 85 Tämän tuomion 81 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa kuitenkin, että nyt käsiteltävän valitusperusteen toinen osa on hylättävä.
- 86 Kolmas valitusperuste on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Neljäs valitusperuste, joka perustuu unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan, sellaisena kuin sitä sovelletaan unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevaan oikeudenkäyntimenettelyyn, rikkomiseen

- 87 Valittaja väittää neljännellä valitusperusteellaan, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen, sellaisena kuin sitä sovelletaan käsiteltävään asiaan, 87 artiklan 2 kohtaa velvoittaessaan PROAS:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut, vaikka sen olisi pitänyt määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken, koska kumpikin asianosainen on hävinnyt asiassa.
- 88 Tältä osin on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kaikki muut valitusperusteet on hylätty, unionin yleisen tuomioistuimen oikeudenkäyntikuluista tekemän päätöksen väitettyä sääntöjenvastaisuutta koskevat vaatimukset on myös jätettävä tutkimatta Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan toisen kohdan perusteella, sillä tämän määräyksen mukaan muutosta ei voida hakea vain oikeudenkäyntikulujen määrän osalta tai siltä osin, kuka vastaa oikeudenkäyntikuluista (ks. vastaavasti määräys 13.1.1995, Roujansky v. neuvosto, C-253/94 P, EU:C:1995:4, 13 ja 14 kohta sekä tuomio 2.10.2014, Strack v. komissio, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 151 kohta).

- 89 Koska valittajan kolme ensimmäistä valitusperustetta on hylätty, oikeudenkäyntikulujen jakamista koskeva viimeinen valitusperuste on siis jätettävä tutkimatta.
- 90 Näin ollen valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 91 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan mukaan on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.
- 92 Kyseisen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 93 Koska komissio on vaatinut, että PROAS veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska PROAS on hävinnyt asian, PROAS on veloitettava korvaamaan tähän valitusmenettelyyn liittyvät oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Productos Asfálticos (PROAS) SA veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset